

4.3.2022

Til Ministeren for landbrug, fødevarer, og fiskeri

Kære Rasmus Prehn,

Vi skriver til dig, fordi vi er bekymrede over den danske regerings støtte til Agricultural Innovation Mission for Climate (AIM4C). Med tanke på de implikationer, initiativet vil have for samfundet og miljøet, er det på sin plads at kræve at regeringen trækker sin støtte tilbage, og i stedet indleder en systematisk dialog med befolkningen om den bedste vej fremad for fremtidens fødevarer-system.

Lobbyister finansieret af private virksomheder forsøger at påvirke de politiske beslutningstagere på et globalt plan ved at hævde, at højteknologiske løsninger kan hjælpe menneskeheden med at tilpasse sig klimaforandringerne og reparere "ødelagte" fødevarer-systemer gennem "klimasmart" landbrug. Disse teknologiske løsninger påstås at kunne skabe resiliente afgrøder og mindske emissionerne, men har i virkeligheden store konsekvenser for miljøet og biodiversiteten. Og ikke mindst vil disse konsolidere de ulige magtrelationer i fødevarer-systemet til fordel for multinationale virksomheder.

Vi har erfaret, at Danmark allerede i april 2021 udtrykte støtte til AIM4C, og fremtrådte officielt som government partner på COP26-klimatopmødet i Glasgow i november 2021, hvor USA og De Forenede Arabiske Emirater lancerede AIM4C med støtte fra 29 andre lande. Det undrer os, at det i Danmark kan lade sig gøre, at regeringen indgår en sådan aftale uden at samfundet får noget at vide om, hvad aftalen kommer til at indebære, hvis vi går denne vej.

Hvis AIM4C gennemføres, vil det øge investeringerne og den politiske indsats til støtte for storskala monokulturer, der forudsætter et endnu større forbrug af fossile brændstoffer og giftige kemikalier. AIM4C vil fastholde og endda styrke det industrielle fødevarer-system og den store industrielle husdyrproduktion, som allerede ødelægger biodiversiteten og forårsager klimaforandringer.

AIM4C og "klimasmart" landbrug vil promovere teknologier som præcisionslandbrug (baseret på sprøjtegift) og genteknologi (CRISPR, Talen, ODM mm.). Ligesom for 30 år siden, udvikles der stadig nye GMO-afgrøder til at udvise tolerance over for de ukrudtsmidler, som de samme selskaber (såsom Bayer og ChemChina) har monopol på. AIM4C vil indføre nye GMO-afgrøder, *gene drive*-organismer, droner og robotter, som vil fortrænge de jordbrugere og andre småskala madproducenter, hvis agroøkologiske dyrkningsmetoder mere end nogen anden form for landbrug formår at beskytte biodiversiteten og adressere klimaforandringerne.

I Danmark ser vi, at der i den nye grønne landbrugsplan er stort fokus på at udvikle teknologiske løsninger der for eksempel kan producere biokul gennem pyrolyse og reducere metanudslip gennem nye foderstoffer og bedre håndtering af gylle. Det kan være svært at gennemskue hvilke teknologier "klimasmart" landbrug indebærer, men i det hele taget fastholder AIM4C en diskurs om, at vi kan opfinde os ud af klimakrisen, og så ellers lade det industrielle landbrug og den store animalske produktion køre derud af.

Danmark er et stolt vidensland og fremtrædende inden for bæredygtighed, men det ensidige fokus på teknologi, som omkranser både AIM4C og dansk landbrugspolitik og -forskning, kan ikke løse problemet. I stedet vil øgede investeringer i højteknologiske løsninger tage ressourcer væk fra det agroøkologiske og regenerative jordbrug, som vi i Danmark lige nu ser en voksende interesse for. Der er behov for bredere forskning i netop disse metoder.

Tiltag som "klimasmart" landbrug er i bund og grund unødvendige, og stjæler fokus fra de løsninger, vi allerede har. For eksempel vil en reduktion af den animalske produktion og øget fokus på sædskifte og flerårige afgrøder kunne afhjælpe de problemer, som industrilandbruget har skabt. Et godt sædskifte kan danne basis for et velfungerende og produktivt agroøkosystem¹, og vil kunne frigøre os fra en afhængighed af kemiske indput.

Det estimeres at 30-70% af verdens fødevarer stammer fra små landbrug, afhængig af, hvordan småskala landbrug defineres². Småskala landbrug anvender langt færre fossile brændstoffer end der bruges i den industrielle fødevarerproduktion, passer i mange tilfælde på biodiversiteten og jordens organiske materiale, og kan på den måde binde kulstof fra atmosfæren. Der er én hage ved det: fødevarer produceret af småskala bønder og oprindelige folk genererer ikke finansielle gevinster for investorer. Danmark vælger en tilgang, der ligger tæt op af store agrotech-virksomheders interesser såsom Syngenta og Bayer, der også støtter AIM4C. I modsætning hertil er den manglende repræsentation af jordbrugere og andre småskala madproducenter i aftalen særdeles bekymrende. Hvorfor skal de folk, som rent faktisk brødføder verden, ikke være med til at forme fremtidens fødevarer system?

Den danske regering bør genoverveje sin støtte til AIM4C, eftersom den har undladt at konsultere befolkningen. I lyset af at civilsamfund og madproducenter rundt om i verden har givet udtryk for legitime bekymringer over AIM4C, bør den danske regering trække sin støtte til initiativet tilbage. Regeringen må stå til ansvar overfor borgerne, og agere transparent og demokratisk med hensyn til de beslutninger, den tager, og de internationale aftaler, den støtter. Vi vil derfor også tage kontakt til regeringens støttepartier, for at bidrage til større viden hos disse om dette partnerskabs konsekvenser for klima, miljø og biodiversitet.

Med venlig hilsen,

Miljøbevægelsen NOAH og Global Aktion

Davis AS, Hill JD, Chase CA, Johanns AM, Liebman M (2012) Increasing Cropping System Diversity Balances Productivity, Profitability and Environmental Health. PLOS ONE 7(10): e47149. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0047149>

ETC -group, 2009. Who Will Feed Us? Questions for the Food and Climate Crises.

Ricciardi, V., Navin Ramankutty, Zia Mehrabi, Larissa Jarvis, Brenton Chookolingo (2018), How much of the world's food do smallholders produce?, Global Food Security, Volume 17, Pages 64-72, ISSN 2211-9124, <https://doi.org/10.1016/j.gfs.2018.05.002>.

¹ Davis et al. 2012 beskriver hvordan et godt sædskifte kan mindske nødvendigheden af kunstgødning og sprøjtemidler.

² For forskellige estimater, se bl.a. Ricciardi et al. 2018, ETC Group 2009